EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2024.11.26.
COM(2024) 710 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1], a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet[2] és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv[3] együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret központi elemei. A keret reformok és beruházások révén törekszik biztosítani az államadósság fenntarthatóságát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, és a középtávra helyezi a hangsúlyt, amihez a szabályok hatékonyabb és következetesebb érvényesítése társul.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. E terveknek két célkitűzést kell megvalósítaniuk: i. biztosítaniuk kell, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak kezelését célzó reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek tartalmaznia kell a nettó kiadási[4] pályára

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

4 Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli

vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv négy- vagy ötéves időtartamára (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően). Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja kezelni a közös uniós prioritásokat. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

(3) A Bizottság a terv benyújtását követően értékeli, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

(4) Ezt követően a Tanács a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogad el, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

CIPRUS NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Ciprus 2024. október 15-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy Ciprus és a Bizottság a tagállam által felhozott indokokra tekintettel megállapodott az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő meghosszabbításáról. Ciprus 2024. november 15-én kiegészítést nyújtott be a nettó kiadások növekedési pályájának felülvizsgálata céljából, hogy az tükrözze a legfrissebb adatokat. Erre a felülvizsgálatra egy olyan jelentős tranzakció statisztikai nyilvántartásba vételének változása miatt volt szükség, amely a terv benyújtását követően vált elérhetővé, és amely jelentős hatást gyakorolt a 2023. évi kiadási szintre, valamint következésképpen a 2024-re és a 2025–2028-as kiigazítási időszakra tervezett kiadásnövekedési rátákra és szintekre.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) A Bizottság 2024. június 21-én az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének megfelelően megküldte Ciprusnak a referenciapályát[5]. A Bizottság 2024. október 15-én közzétette

---

ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

5 A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás egyaránt tartalmazza a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozó referenciapályát. Tartalmazza továbbá az Európai Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretrendszerében használt főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket. A referenciapályát az Európai Bizottság 2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertan alapján számították ki. A referenciapálya a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzésén és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbításán alapul, a hosszú távú GDP-növekedés és az elöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak az Európai Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

a referenciapályát[6]. A referenciapálya kockázatalapú, és biztosítja, hogy az államadósság a költségvetési kiigazítási időszak végére – a kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül – középtávon megalapozottan csökkenő pályán legyen vagy prudens szinten maradjon, továbbá hogy az államháztartási hiány a kiigazítási időszakban a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és középtávon e referenciaérték alatt maradjon. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő tízéves időszak értendő. Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. és 8. cikke értelmében a referenciapálya összhangban van az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel és a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is. Ciprus referenciapályája szerint – a Bizottság feltételezései alapján, és négyéves kiigazítási időszakkal számolva – a nettó kiadások növekedése nem haladhatja meg az 1. táblázatban szereplő értékeket. Ez a kiigazítási időszak (2025–2028) során a nettó kiadások 4,9 %-os átlagos növekedésének felel meg.

1. táblázat: A Bizottság által Ciprus részére 2024. június 21-én eljuttatott referenciapálya

	2025	2026	2027	2028	2025–2028 átlag
A nettó kiadások maximális növekedése (éves, %)	5,9	5,0	4,5	4,3	4,9

Forrás: a Bizottság számítása.

(7) Ciprus és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 júliusától szeptemberéig szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd a Ciprus által megcélzott nettó kiadási pályára és az annak alapjául szolgáló makrogazdasági feltételezésekre összpontosított, különös tekintettel a potenciális kibocsátásra és kibocsátási résre. Emellett technikai párbeszéd során vizsgálták az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítását.

(8) A Ciprus által a tervében szolgáltatott információk szerint az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt átmeneti rendelkezésekkel összhangban a benyújtást megelőzően nem került sor az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint az érintett nemzeti érdekelt felekkel (köztük a szociális partnerekkel) folytatott konzultációs folyamatra.

(9) A ciprusi költségvetési tanács a 2025. évi költségvetési folyamat keretében véleményt nyilvánított a 2025. évi költségvetési tervezet és a 2025–2027-es középtávú költségvetési keret alapjául szolgáló makrogazdasági előrejelzésről és makrogazdasági feltételezésekről. A tanács úgy ítéli meg, hogy a feltételezések megalapozottak és a nettó elsődleges kiadások növekedése megfelel a Ciprust az új uniós gazdasági kormányzási keret szerint terhelő kötelezettségeknek.

Egyéb kapcsolódó eljárások

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/20a00b2c-4847-446b-a103-192958a1e11a_en?filename=Commission_prior_guidance-cyprus_en.pdf.

(10) Ciprus 2024. október 15-én benyújtotta 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság 2024. november 26-án véleményt[7] fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról.

(11) A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Ciprus esetében makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Ciprusnak különösen a magán-, az állam- és a külső adóssággal kapcsolatos sebezhetőségekkel kell szembenéznie, amelyek összességében csökkentek, de továbbra is relevánsak, miközben a jelentős folyófizetésimérleg-hiány tovább nőtt.

(12) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást[8] intézett Ciprushoz.

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(13) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság a következőképpen értékelte a tervet:

Háttér: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(14) Cipruson a gazdasági tevékenység 2023-ban 2,6 %-kal nőtt, ami a belföldi keresletnek, különösen a reálbérek emelkedése által támogatott magánfogyasztásnak tudható be. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint a gazdaság 2024-ben várhatóan 3,6 %-kal fog növekedni a beruházásoknak és az erőteljes exportnak köszönhetően, különösen az idegenforgalom, valamint az IKT- és a hajózási szolgáltatási ágazat miatt. A háztartások kiadásai várhatóan szintén hozzájárulnak a növekedéshez, bár lassabb ütemben. 2025-ben és 2026-ban a reál-GDP növekedése várhatóan továbbra is dinamikus marad (2,8 %-os, illetve 2,5 %-os szinten), amelyet hasonló tényezők támasztanak alá. A potenciális GDP-növekedés ugyanezen években várhatóan stabil marad, amit a tőkeintenzitás növekedése és a kedvező munkaerőpiaci dinamika vezérel. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 5,9 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 4,9 %-ra, 2025-ben 4,7 %-ra és 2026-ban 4,5 %-ra csökken. Az infláció (GDP-deflátor növekedése) az előrejelzések szerint a 2023. évi 3,8 %-ról 2024-re csak enyhén, 3,5 %-ra csökken, majd 2025-ben 2,3 %, 2026-ban pedig 2,2 % lesz.

(15) A költségvetési helyzet alakulását illetően Ciprus 2023. évi államháztartási többlete a GDP 2,0 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 3,5 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 2,7 %-ára csökken és 2026-ban – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2,7 %-on marad. A Bizottság 2024. őszi előrejelzése tartalmazza Ciprus 2025. évi költségvetési tervezetét, amelyet a kormány 2024 októberében fogadott el, a nemzeti parlament pedig várhatóan 2024 decemberében szavaz róla. Az államadósság 2023 végén a GDP 73,6 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 66,4 %-ára csökken. Ez a mutató az előrejelzés szerint 2025 végére a GDP 61,4 %-ára, 2026 végére pedig a GDP 56,7 %-ára csökken. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

---

7 A Bizottság véleménye Ciprus költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9050 final.

8 A Tanács ajánlása Ciprus gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról. (Még nem tették közzé.)

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(16) Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(17) A terv tartalmazza az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt valamennyi információt.

(18) Ciprus a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya végrehajtására, ami 2025-től 2028-ig a nettó kiadások évi 5,2 %-os átlagos növekedését jelenti. A tervben szereplő átlagos nettó kiadásnövekedés a (2025 és 2028 közötti) kiigazítási időszakban meghaladja a Bizottság által 2024. június 21-én továbbított referenciapályát. A terv azt feltételezi, hogy a potenciális GDP-növekedés a 2024. évi 3,9 %-ról 2028-ra fokozatosan 3,1 %-ra csökken. Emellett a terv arra számít, hogy a GDP-deflátor növekedési rátája 2024-ben magas marad, főként az előre jelzett magas államháztartási deflátor miatt, amely az automatikus indexálási mechanizmus várható teljes körű végrehajtását tükrözi. A következő években a GDP-deflátor várhatóan fokozatosan közelít majd a 2 %-hoz.

2. táblázat: A Ciprus tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

	2024	2025	2026	2027	2028	Átlag a terv érvényességi időszakában 2025–2028
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	2,7	6,0	5,0	5,4	4,3	5,2
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2023-as bázisévtől, %)	2,7	8,9	14,3	20,5	25,7	n.a.
Potenciális GDP-növekedés (%)	3,9	3,6	3,3	3,3	3,1	3,3
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	3,8	2,4	2,0	2,0	2,0	2,1

Forrás: Ciprus középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(19) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, az államadósság a terv szerint a 2024. évi 66 %-ról a kiigazítási időszak végére (2028) fokozatosan a GDP 47,4 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. Az adósságráta az előrejelzések szerint a kiigazítási időszakban, 2028-ig a GDP közel 19 százalékpontjával csökkenne. A kiigazítást követően, középtávon (azaz 2038-ig) az államadósság-ráta a terv szerint tovább csökkenne, és 2038-ra elérné a GDP 27,9 %-át[9].

[9] A tervet 2024. október 15-én nyújtották be, de az – a kiegészítés révén – figyelembe veszi az állam által az új köztisztviselői nyugdíjrendszerbe befizetett 360 millió EUR statisztikai kezelésének változását,

3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Ciprus tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Államadósság (a GDP %-ában)	77,4	68,9	64,2	58,8	53,3	47,4	27,9
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	3,3	3,9	2,7	2,6	2,1	2,1	0,8

Forrás: Ciprus középtávú költségvetési-strukturális terve

A terv és annak kiegészítése értelmében tehát az államadósság 2026 végére a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alá kerülne. Ez a terv feltételezései alapján megalapozott, és az Európai Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése keretében elvégzett valamennyi determinisztikus stressztesztszerint az adósság 2038-ra a GDP 60 %-a alatt marad. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének a) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt kritériumnak.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(20) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a GDP-arányos államháztartási többlet 2025-ben a GDP 2,7 %-a, 2026-ban 2,6 %-a, 2027-ben és 2028-ban pedig 2,1 %-a lenne. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének b) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt kritériumnak.

A terv összhangja a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel

(21) Ha a tervben foglalt feltételezések és kötelezettségvállalások megvalósulnak, a strukturális hiány a kiigazítási időszakban mindvégig a GDP 1,5 %-a alatt maradna. Ezért a terv szakpolitikai kötelezettségvállalásai és makrogazdasági feltételezései alapján az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében említett közös rezilienciacélú mozgásteret továbbra is tiszteletben kell tartani, így nincs szükség a strukturális elsődleges egyenlegnek az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében említett további javítására.

A terv összhangja az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel

(22) Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. cikkével összhangban, mivel a terv szerint az államadósság 2024-ben és 2025-ben a GDP 60 %-a és 90 %-a között marad, az adósságrátának évente átlagosan legalább 0,5 százalékponttal kell csökkennie

amelyre 2024. október 22-én került sor, mivel az jelentős hatást gyakorolt a nettó kiadások növekedési pályájára.

mindaddig, amíg 60 % alá csökken. Az átlagos csökkenés a 2024–2026 időszakra vonatkozóan kerül kiszámításra, és 5,1 százalékpontnak felel meg (lásd a 3. táblázatot). Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(23) A terv alapját képező feltételezések eltérnek a Bizottság által 2024. június 21-én Ciprusnak továbbított feltételezésektől. A terv konkrétan hat változó esetében alkalmaz különböző feltételezéseket, így például a strukturális elsődleges egyenleg 2024-es kiindulási pontját, a bevételek GDP-hez viszonyított rugalmasságát és a növekedési feltételezéseket (a reál- és a potenciális növekedést, valamint a kibocsátási rés bezárulását) illetően. A feltételezések közötti különbségek értékelése az alábbiakban található. A nettó kiadások átlagos növekedését leginkább befolyásoló feltételezésbeli különbségek listája alább található, a különállóan kezelt egyes feltételezések értékelésével együtt.

- A kiindulópont kedvezőbb, mivel a tervben szereplő 2024. évi elsődleges strukturális egyenleg jelentősen magasabb, mint ahogyan az a Bizottság feltételezéseiben szerepel. A terv naprakészebb adatokat használ, és 2024-re a GDP 4,2 %-ának megfelelő elsődleges strukturális többletet vetít előre, szemben az előzetes iránymutatásban előre jelzett 3,5 %-os GDP-arányos többlettel. Ez a költségvetési eredményre vonatkozó adatokon alapuló, a vártnál jelentősen magasabb adóbevételeknek tudható be. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető.

- A terv szerint a bevételek GDP-hez viszonyított rugalmassága eltér a bizottsági adattól, ami a potenciális GDP-hez képest az egységnyi strukturális bevétel rugalmasságát feltételezi. A tervben szereplő, a GDP százalékában kifejezett alacsonyabb bevétel óvatosabb feltételezést követ, amely szerint a bevételek az árak és a jövedelmek alakulásával összhangban növekednek. A terv továbbá nem feltételez további bevételt a hátralékos adóügyek rendezéséből és az adóigazgatás esetleges javulásából. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során.

- A terv azt feltételezi, hogy a reál-GDP növekedése a 2024-re becsült 3,7 %-ról 2025-ben 3,1 %-ra mérséklődik, majd azt követően gyorsul, és 2027-ben 3,3 %-on éri el a csúcsot. A Bizottság előzetes iránymutatása alacsonyabb növekedést vetít előre: e szerint a 2024-es 2,8 %-ról 2025-ben 3,0 %-ra nő, ahol tetőzik, majd 2027-ig fokozatosan 1,5 %-ra mérséklődik. Összességében a tervben feltételezett reál-GDP-növekedési profil kedvezőbb, mint a Bizottságnak a kiigazítási időszakra vonatkozó feltételezése. Emellett változékonyabb profilt is mutat. A kiigazítási időszakon túl a terv a Bizottság előzetes iránymutatásához hasonló profilt feltételez. A terv feltételezi, hogy a potenciális GDP-növekedés a kiigazítási időszak alatt 3 % felett marad, ami magasabb, mint a Bizottság előzetes iránymutatásában feltételezett 2 %-os átlagos potenciális növekedés. Emellett a terv nem igazodik ahhoz a feltételezéshez, hogy a potenciális növekedési pálya 2028-ig bezárja a kibocsátási rést, ami nem áll összhangban az adósságfenntarthatósági elemzési kerettel.

A fennmaradó feltételezésbeli eltérések nem gyakorolnak lényeges hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére a Bizottság feltételezéseihez képest. Összességében a feltételezések közötti különbségek együttesen a nettó kiadásoknak a referenciakövetelménynél magasabb átlagos növekedését eredményezhetik, anélkül, hogy ez befolyásolná azt, hogy a terv megfeleljen az (EU) 2024/1263 rendelet követelményének. Ciprus azonban az Európai Bizottság által 2024. június 21-én továbbított referenciapályával összhangban lévő kiadási pálya mellett döntött, amelyet csak egy jelentős tranzakció – az állam által az új köztisztviselői nyugdíjrendszerbe befizetett összeg – statisztikai kezelésében bekövetkezett változás hatása miatt igazítottak ki. Ez olyan átlagos nettó kiadásnövekedést eredményezett, amely a 2024-es új kiindulópont miatt mintegy 0,3 százalékponttal magasabb, mint a Bizottság referenciapályája. A Bizottság az ajánlásának való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseinek fenti értékelését.

A terv szerinti költségvetési stratégia

(24) A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat főként a meglévő szakpolitikai intézkedések révén fogják végrehajtani. A terv figyelembe veszi az elfogadott bevételi és kiadási intézkedések – például a közszektor 2024-ben jóváhagyott béremelései, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások lakhatási szükségleteit támogató intézkedések, az adókulcs-csökkentések fokozatos kivezetése és a személyijövedelemadó-sávok indexálásának elmaradása – hatását. A terv nem feltételez további bevételt a hátralékos adóügyekből, amelyek az elmúlt évek fejleményeivel összhangban továbbra is pozitívan járulhatnak hozzá a bevételek növekedéséhez. A terv magában foglalja továbbá az állam által a köztisztviselők nyugdíjalapjába történő visszamenőleges befizetés hatását, amely 2024-ben mind a bevételekre, mind a kiadásokra hatással volt. A terv kiemeli, hogy a kitűzött célokat további költségvetési intézkedések nélkül is el lehet érni. A 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslat megerősíti ezt az álláspontot, és ahogy azt is, hogy a 2025-re vonatkozó nettó kiadási kötelezettségvállalás további költségvetési intézkedések nélkül fog teljesülni[10].

A tervben szereplő azon reform- és beruházási törekvések, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagálnak és az Unió közös prioritásait kezelik

(25) A terv ismerteti az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban, köztük a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárással kapcsolatos ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelésére, valamint az EU közös prioritásainak érvényesítésére irányuló reformokkal és beruházásokkal kapcsolatos szakpolitikai szándékokat. A terv magában foglal egy közel 50, az EU közös prioritásaira irányuló reformot és beruházást tartalmazó átfogó listát, amelyek közül 26-hoz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, 24-hez pedig a kohéziós politikai alapok biztosítanak pénzügyi támogatást.

(26) A méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket is, a terv nemzeti és uniós forrásokból finanszírozott reformokat és beruházásokat tartalmaz. A tervben felvázolt zöld átállási intézkedések többsége Ciprus nemzeti energia- és klímatervébe is beépül. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás megerősítésével kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlás

[10] A Bizottság véleménye Ciprus költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9050 final.

fényében a terv tartalmaz egy olyan reformot, amely felülvizsgálja és aktualizálja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó ciprusi nemzeti stratégiát. A megújuló energia bevezetésének felgyorsításával, valamint az energetikai infrastruktúra és hálózatok javításával kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja a villamosenergia-hálózat digitalizálását a megújuló energiaforrások további elterjedésének fokozása érdekében (kohéziós szakpolitikai alapok) és (a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő) „Nagy-tengeri összekötő vezetéket”. Az energiahatékonysággal kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás figyelembe vétele érdekében a terv magában foglalja az iskolák energiahatékonyságának javítását célzó beruházásokat (kohéziós politikai alapok), valamint a megújuló energiaforrások és az egyéni energiahatékonysági intézkedések előmozdítását a lakásokban (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A fenntartható közlekedésre való átállással kapcsolatos 2023. évi országspecifikus ajánlás figyelembe vétele érdekében a terv magában foglalja az elektromos járművek beszerzésének támogatását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), valamint a fenntartható városi mobilitási tervekkel kapcsolatos infrastrukturális projekteket (amelyek szintén szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós alapokhoz kapcsolódnak). A víz- és hulladékgazdálkodás javításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv magában foglalja a települési hulladék elkülönített gyűjtésének országos rendszerét (kohéziós politikai alapok) és a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti cselekvési tervet (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós politikai alapokhoz kapcsolódik). A digitális készségek fejlesztésének elősegítésével kapcsolatos 2019. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv tartalmaz egy e-készségekre vonatkozó cselekvési tervet (amely a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepel). A közszféra digitalizálásával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja a közszolgáltatások digitalizálását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós politikai alapokhoz kapcsolódik), valamint az elektronikus személyazonosság bevezetését. A kutatás és innováció javításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv magában foglalja a Ciprusi Tőkealap működtetését (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), ami növeli az alternatív finanszírozási források rendelkezésre állását, különösen az innovatív vállalkozások és az induló vállalkozások számára. A terv nem tartalmaz intézkedéseket a nemteljesítő hitelek csökkentésének megkönnyítésével kapcsolatos 2019. évi országspecifikus ajánlás teljesítésére, mivel Ciprus 2023 decemberében jogszabály-módosítási csomagot fogadott el.

(27) A társadalmi és gazdasági rezilienciára vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja a szociális jogok európai pillérét is, a terv nemzeti és uniós forrásokból finanszírozott reformokat és beruházásokat tartalmaz. Az állami tulajdonú szervezetek irányításának a nemzetközi normákkal összhangban történő javításával kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv egy négy cselekvési pillért meghatározó cselekvési tervet tartalmaz. Az üzleti környezet és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javításával kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv magában foglalja a stratégiai fejlesztési projektekre vonatkozó eljárások egyszerűsítését (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), egy nemzeti fejlesztési ügynökség létrehozását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), valamint a ciprusi tőkealap működtetését (amely szerepel a helyreállítási és

rezilienciaépítési tervben). Az adórendszer eredményességének, hatékonyságának és méltányosságának növelésével kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlásnak való megfelelés érdekében a terv az agresszív adótervezéshez kapcsolódóan tartalmaz reformokat (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A kiforrott közberuházási projektek előreütemezésével kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv a fenntartható városi mobilitásra, a szennyvíztisztító telepek felújítására, valamint az intelligens fogyasztásmérési infrastruktúra telepítésére és működtetésére irányuló infrastrukturális projekteket tartalmaz (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). Az oktatás, a szakképzés és a felnőttkori tanulás megerősítésével kapcsolatos 2024. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében a terv magában foglalja az oktatási munka és az oktatók értékelésének új rendszerét (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a középfokú műszaki és általános oktatás tantervének reformját (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a műszaki szakképzés fejlesztési intézkedéseit (kohéziós politikai alapok), az állami foglalkoztatási szolgálat szolgáltatásainak digitalizálását és hatékonyságának javítását (amely szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a 2021–2027-ig tartó időszakra szóló, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó ciprusi stratégia végrehajtását és az egyéni tanulási számlák kidolgozását (kohéziós politikai alapok). A rugalmas munkafeltételek előmozdításával kapcsolatos 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv különböző programokat is magában foglal (kohéziós politikai alapok). A megfizethető gyermekkori nevelés és gondozás, a megfelelő jövedelempótlás és a szociális védelemhez való hozzáférés mindenki számára történő biztosításával kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében a terv olyan intézkedéseket tartalmaz, mint az iskola előtti nevelés reformja, az iskolai és társadalmi befogadást célzó intézkedések (DRA.S.E.+), valamint otthoni struktúrák létrehozása gyermekek, viselkedési zavarokkal küzdő serdülők, fogyatékossággal élő személyek és tartós ápolásra-gondozásra szoruló személyek számára (amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepelnek és a kohéziós politikai alapokhoz is kapcsolódnak), valamint a garantált minimumjövedelem (kohéziós politikai alapok). Az egészségügyi rendszer rezilienciájának és kapacitásának fokozásához kapcsolódó 2020. évi országspecifikus ajánlás végrehajtása érdekében a terv kórházak bővítésére, korszerűsítésére vagy építésére irányuló beruházásokat tartalmaz (amelyek szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A terv nem tartalmaz a korrupcióellenes reformok felgyorsításával, a fizetési fegyelem javításával, az árnyékbanki szektor felügyeleti kapacitásainak megerősítésével, valamint az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának és digitalizációjának javításával kapcsolatos 2019. évi országspecifikus ajánlások teljesítésére irányuló intézkedéseket.

(28) Ami az energiabiztonság közös prioritását illeti, a terv intézkedéseket tartalmaz a hálózat és a tárolás korszerűsítésére és bővítésére a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányban történő befogadása, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése, valamint az energiahatékonysági intézkedések kiterjesztése és felgyorsítása érdekében. Az energiahálózatok szomszédos országokkal való összekapcsolása érdekében a terv magában foglalja a „Nagy-tengeri összekötő vezetéket”, egy olyan energiainfrastruktúra-projektet, amelynek célja Ciprus és Görögország, valamint egy későbbi szakaszban Izrael villamosenergia-hálózatának összekapcsolása.

(29) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritást illetően a terv semmilyen intézkedést nem tartalmaz.

(30) A terv áttekintést nyújt Ciprus közös uniós prioritásokkal kapcsolatos közberuházási igényeiről. Ami a méltányos zöld és digitális átállás közös prioritását, többek között az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket illeti, a terv a ciprusi nemzeti energia- és klímatervben meghatározottak szerint 21,6 milliárd EUR összegű állami és magánberuházási igényt tartalmaz az új kibocsátáscsökkentési célok elérése, a közkórházak energiahatékonysággal kapcsolatos korszerűsítése és egy új e-közbeszerzési rendszer bevezetése érdekében. Ami a társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritását illeti, a terv tartalmazza az egészségügyi rendszer javításához szükséges beruházási igényeket, például az elektronikus adatállományok egységes adatbankjának a nemzeti e-egészségügyi hatóság általi kialakítását. Ami a védelmi képességek közös prioritását illeti, a terv tartalmazza a meglévő infrastrukturális egységek bővítéséhez és korszerűsítéséhez, a közös európai kutatás-fejlesztési projektek társfinanszírozásához, valamint a védelem területén zajló nemzeti kutatás-fejlesztési projektek finanszírozásához szükséges beruházási igényeket.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Ciprus terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

ZÁRÓ KÖVETKEZTETÉS

(31) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja a Ciprusnak címzett ajánlásában,

AJÁNLJA, hogy Ciprus:

(1) Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

A Tanács emellett felkéri Ciprust, hogy biztosítsa az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelését, valamint a közös uniós prioritások érvényesítését célzó reformok és beruházások végrehajtását.

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)
Ciprus

Év		2025	2026	2027	2028
Növekedési ráta (%)	Éves	6,0	5,0	5,4	4,3
	Kumulált (*)	8,9	14,3	20,5	25,7

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök